

Nr 305.

Av herrar **Sköldin** och **Petterson** i Degerfors, om utredning angående den statliga folkpensionens kombinerande med företagspension.

Inom olika och relativt många yrkesgrupper torde de anställda normalt sakna fysiska förutsättningar att tillfredsställande fullgöra sitt arbete intill 67 år, då den allmänna ålderspensionen börjar utgå. Här skall endast som exempel nämnas affärs- och restauranganställda och landtransportarbetare m. fl. liknande. De ökade krav på effektivitet i arbetet, som numera allmänt föreligga, komma helt visst att medföra ökad förslitning av arbetskraften. Vid normal arbetskraftstillgång kan man därför förvänta att stora delar av arbetsanställda kunna, liksom hittills varit fallet, komma att sakna arbete efter fyllda 60—65 år, om de då till följd av ålderdom icke kunna uppehålla sina tidigare anställningar. Med saknaden av arbetsanställning upphöra också ofta existenstillgångarna, och de sålunda utmönstrade komma i en svår ekonomisk ställning. Man har rätt att antaga, att många arbetsgivare vore villiga att medverka till sina anställdas pensionering under sådana villkor, att denna skulle träda i kraft när arbetstagarnas tjänster icke längre lämpligen kunde utnyttjas inom företaget, ävenså att de anställda likaledes vore villiga att för en tillfredsställande pensionering lämna ett skäligt bidrag. Förutsättningarna äro dock, att sådan pensionering kan ordnas för rimliga kostnader. De nu förefintliga möjligheterna att under gällande villkor pensionera arbetsanställda komma helt säkert av kostnadsskäl icke att få önskad omfattning. Erfarenheten har nämligen visat, att den allmänt förekommande pensioneringen av stats- och kommunalanställda för såväl huvudmännen som för de anställda dragit stora och många gånger betungande kostnader. Den nya folkpensioneringslagen skapar förutsättningar för pensionstillägg från arbetsgivaren utan att ålderspensionsbeloppet minskas. I fråga om bostadstillägg sker dock en reducering, om arbetsgivarens pensionsbidrag är högre än 600 kr. för äkta makar och 400 kr. för ensam person. Den nya folkpensioneringslagen ger sålunda möjlighet till förstärkning av folkpensionerna med arbetsgivarpensioner i viss utsträckning utan att pensionsbeloppen och bostadstillägg därför komma att röna minskning. Det synes föreligga anledning hoppas, att denna möjlighet kommer att ut-

nyttjas. Men denna möjlighet gäller endast personer, som äro fyllda 67 år. Det synes önskvärt, om förutsättningar skapades för att åt arbetsgivarna underlätta strävandena att kunna pensionera sina anställda före 67 års ålder. Härvid kunde ifrågakomma sådan ordning, att arbetsgivare genom en statlig eller enskilda pensionsanstalter finge teckna pensionsförsäkringar för sina anställda att gälla fr. o. m. vederbörande fyllt t. ex. 65 år och att utgå med förslagsvis 60 % å anmäld skälig slutlön eller anmält pensionsunderlag. Efter det den anställde fyllt 67 år skulle full statlig ålderspension jämte i förekommande fall bostadstillägg utgå samt arbetsgivarens pensionsbidrag motsvara mellanskillnaden mellan den tidigare utgående pensionen och den statliga pensionen. Härigenom skulle kostnaderna för pensionering minskas för arbetsgivarna och pensionstagarna i sådan omfattning, att något ekonomiskt hinder att tillfredsställande ordna pensionsfrågan icke skulle behöva föreligga. Önskvärt vore, om till den föreslagna pensionsformen kunde knytas en familjepension.

En invändning mot en allmänt, av arbetsgivare till väsentliga delar bekostad pensionering av sina anställda skulle vara, att man härigenom ytterligare förhindrade den rörlighet av arbetskraften, som i tider av mindre god arbetstillgång anses vara till gagn. Mot detta må anföras, att denna fråga kunde i lag regleras så, att skyldighet åvilade den nya arbetsgivaren att fullfölja pensionsinbetalning för nyanställd personal, som tidigare varit pensionsförsäkrad, och att sådan skyldighet skulle föreligga även om han i övrigt inte hade sina arbetare pensionsförsäkrade. Genom en sådan ordning skulle man i stället kunna medverka till, att arbetskraften bleve mera rörlig, då person vid byte av arbetsanställning icke skulle behöva riskera att mista några tidigare tillförsäkrade förmåner rörande pensionering.

Hur avgifterna för pensionerna lämpligen skulle erläggas, om centralt till en för hela landet gemensam pensionsanstalt eller till flera var för sig självständigt arbetande anstalter, bör bli föremål för utredning.

Uppenbart är, att frågan om en tillfredsställande och vid lämplig tidpunkt utgående pension är av så vital betydelse för det stora antalet anställda, som trots den nya folkpensioneringslagen icke ha denna fråga ordnad, att det vore av stor vikt, att staten positivt engagerade sig för lösning av detta spörsmål. Utöver skapandet av de lagliga förutsättningarna borde statens medverkan därför framför allt taga sikte på upprättande av en egen försäkringsinstitution eller utöka redan befintliga statliga sådana, för att ensam eller i konkurrens med enskilda pensionsanstalter driva pensionsförsäkringsverksamhet på sätt som här föreslagits. Det torde dessutom vara en verksamhet som, om den vunne allmän anslutning, skulle vara till glädje för så många, att statens aktiva medverkan skulle väcka en stor och allmän tillfredsställelse inom alla samhällsgrupper.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam utredning om möjligheten att kombinera den statliga folkpensionen med företagspension i syfte att tillförsäkra de anställda högre och tidigare pensioner.

Stockholm den 22 januari 1947.

P. A. Sköldin.

Göran Petterson.